

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagori)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

Escenes de un projectat casament

La núvia esperant entrar al Paradís... ó vice-versa.

PERSPECTIVAS.—L' alba somriu... canta 'l russinyol... Un
paradís, un verdader paradís.

El dot del nuvi.

La corbeille de la núvia.

Pero quan ja estarà tot a punt de solfa, y el clero segador re-
vestit per la cerimònia;

vindrà 'l daltabaix. Per sobre qui ha de ser la patrona de la fa-
milia: la Virgen del Pilar ó la Moreneta de Montserrat?

LA SENMANA DE DIJOUS A DIJOUS

MENTRES en Sagasta, en un consell de ministres informava al rey que tot marxava bé y que l' ordre públic era perfecte en tot' Espanya, en el poble de la Línea, prop de Gibraltar, s'

havia armat la de Déu es Cristo. Ab motiu de una huelga se promogueren desordres, havent sigut assaltada la farmacia del arcalde. Sortiren al carrer els mausers providencials y's liurá una verdadera batalla que durá algunas horas y produquí un número regular de morts y de ferits. Com de costum no tots els que reberen havían pres part en la salagarda. Se conta de un enterró de una criatura que sigüé sorprès per la colissió: tots els acompañants

fugiren esparverats, quedant el cadáver abandonat al mitj del carrer.

Ab uns medis tan persuassius l' ordre quedá restablert, y l' govern més ufans que may de que ell sol posseix el remey pera conjurar aquesta classe de conflictes. La naturalesa del remey se revela en la següent frasse que s' atribueix a n' en Moret: —A los huelguistas hay que tratarles á tiro limpio. Ab el mauser providencial de 'n Silvela y ab els

tiros limpios de 'n Moret la patria està salvada.

***

També á Murcia hi ha sagut la corresponent demonstració práctica de que l' ordre á Espanya es inalterable. Una banda de 50 pagessos de l' horta, enemichs de que s' permeti la barreja del pebre vermell ab l' oli, assaltaren la redacció del Diario y feien una gran destrossa de material.

Pero l' gobern, segunt la seva tècnica de no resoldre cap conflicte donant la ràhó a qui la tingui, al veure qu' es un trist diari l' que 'n sufreix les conseqüències, dirà com l' arcalde del quènto: — Ahí me las den totes.

Fora de aquests successos, res més se registra digne de consignar-se.

S' aproxima la reapertura de les Corts, y 's concentrats en vista de que no 's realisam les esperances que s' havien forjat, diuenet que 's disposan a emprenir una campanya a mort contra l' gobern. Pero en Sagasta no s' hi amohnina, y més ferm que mai sosté que aquí no hi ha més solució pràctica que la continuació del torn dels partits: després d' ell, en Silvela; després de 'n Silvela, ell; y així fins a la consumació dels sigles.

Això succeirà fatalment, mentres el país consenti que se l' estiguin jugant a la bescambrilla.

Já a Barcelona no tenim estat de guerra; pero las garanties constitucionals continúan suspesas.

Es a dir: penjades de un Manzano.

PEP BULLANGA

El conflicte social en las Repùblicas

HUELGAS per tot arreu: als Estats Units, a França, a Suïssa. Las dels Estats Units i las de França se declaran en les mines de carbó, y sent el carbó, com s' ha dit tantas vegades el pà de indústria, l' indústria en general se ressent de la falta de combustible, de manera que si l' actual estat de coses se prolonguen molt temps, una gran part de les indústries quedarán fatalment paralitzades.

La vaga llavors adquirirà forzosament una extensió que la convertirà poch menys qu' en vaga general.

A Ginebra (Suïssa) la huelga va declararse per acort de la immensa majoria dels sindicats obrers, desitjosos de realitzar un acte de solidaritat en favor dels treballadors dels trens que veian desateses les seves reclamacions: una resolució idèntica a la que provocà a Barcelona la huelga general del passat mes de febrer, en apoyo dels operaris metalúrgics.

Val la pena de que 's fixin en aquestes coincidències tots els que tenen alguna afició al estudi dels àrduos problemes del treball.

Creyem que no faltarà tampoc qui 's fixi en una circumstància especial, ab l' intent de treure'n partit, baix un determinat punt de vista.

—Mireu—diràn aquests—com les grans huelgas s' han presentat aquests dies, precisament en les tres Repùblicas més reputades del món: en la patriarcal Suïssa, en la poderosa Confederação Nort Americana y en l' adelantada França. No vol dir això—afegiran—que les institucions republicanes son important pera donar solució a les aspiracions del proletariat? A què, donchs,—recalcaran—parlarli

al obrer de les ventajas de la República? A què incitarlo a concedir les seves preferències a la forma republicana?

***

Els que així s' expressin se colocarán en un punt de vista superficial, que te més de fantàstich que de sólit.

El problema del treball ofereix avuy un caràcter de universalitat ben reconegut, y lo mateix se presenta en les monarquies, qu' en les Repùblicas. Per tot arreu hi ha explotadors y víctimes: per tot arreu hi ha qui 's preval de les ventajas del regimen capitalista ab l' afany de augmentar les seves riqueses, com en sa conseqüència hi ha també qui sufreix per aquest motiu y qui aspira a una millora de la seva sort, bregant perque la distribució dels fructs del treball s' efectuï ab més equitat y en un sentit més humanitari. La pugna de dos interessos tan contraposats engendra'l conflicte, y aquest conflicte com hem dit te caràcter universal.

La única diferència que hi ha—y questa redonda en honor de les nacions republicanes,—es la major o menor llibertat que 's concedeix als débils pera plantejarlo; y un cop plantejat, la major o menor pressió dels poders públics en determinat sentit, y els majors o menors graus de rigor qu' exerceixen pera restablir l' imperi de la normalitat.

Això es lo que han d' examinar les persones des apassionades, y això es lo que als obrers en primer terme els interessa desenterranyar avants de cometre la insigne torpesa de desinteressar-se en absolut de la política, fent ab la seva imprevisió el joch dels reaccionaris.

***

Si las huelgas de aquests dies s' han presentat precisament en les tres nacions que son ab justicia citades com a models de Repùblicas, en las quals la llibertat individual està perfectament connaturalizada ab las institucions del Estat, no vol dir de cap manera que 's obrers qu' en elles resideixin seguin de pitjor condició que 's que gemegan y penen en altres nacions menos lliures.

Lo que vol dir, sí, y això ningú serà capás de desmentirlo, es que tant a Suïssa, com als Estats Units, com a França està reconegut més que en las nacions monàrquicas, el dret a la huelga, la llibertat del obrer a valerse de aquest medi en defensa de sos drets y en abono de las seves aspiracions de millora. El que 's presenta huelgas formidables en aquests països revela senzillament que 's poders del Estat respectan el dret de promourelas. Ben al revés de molts altres abont aquest dret deixa de ser reconegut y tot intent d' exercirlo es ofegat sense reparar ab els medis.

Vegin els obrers si això sols no es un motiu poderós per interessarlos en favor de las solucions republicanas. La llibertat y el respecte al dret de las classes proletàries, que son condicions essencials de tota Repùblica democrática, se converteixen en condicions vitals de las quals no poden prescindir els treballadors que aspiran a la millora de la seva sort, oposant a la tiranía dels poderosos l' associació dels débils qu' en determinats casos pot arribar-se a transformar en una forsa irresistible.

***

Pero hi ha més encara: reconegut el dret a declarar-se en vaga s' ha de regoneixer l' exercici de aquest dret, seguin las que seguin las seves conseqüencies.

Per això ni la huelga dels miners dels Estats Units ni la huelga dels carboners de França, ab tot

y las grans proporcions que ha arribat a pendre, ni tampoc la huelga general de Ginebra que durant alguns dies va tenir enterament paralizada la vida de aquella capital, han pogut decidir als poders públics de aquests tres països a adoptar aquelles mides de rigor arbitrari que per primera providència se tradueixen en la suspensió de las garantías constitucionals y la consegüent proclamació del estat de guerra.

Ni l' amenassa imminent de que la vida econòmica dels tres països ha de quedar fondament perturbada mentres duri la vaga, ni la presencia dels desordres y las violències inevitables en cassos de conflictes encauts com ho son sempre 'ls del treball, els han fet perdre l' senderi fins al extrém de deixar en suspens la vida legal de la nació, y d' eigrir en túnich poder l' imperi del sabre.

Les autoritats se cenyixen al cumpliment estricte de sos devers, procurant que la llibertat individual sigui respectada y l' ordre públic mantingut. Per conseguirho 'n tenen prou ab els medis ordinaris, guardantse d' excedir-se, ab lo qual no demostriaran sinó que havien perdut la serenitat, y que, per lo tant, no eran dignes de la confiança del país.

***

A Ginebra va haverhi lluyna, y no s' registra l' cas de un sol mort de bala: havent-hi hagut sols algunes ferits y bastants contusos, contantse en major número entre la polícia qu' entre 'ls huelguistas.

Sembla que això havia d' envalentonar als últims, arrastrantlos fins a la perpetració dels majors excessos; donchs, totòl contrari: als tres dies de la vaga, se considerava ja fet l' acte de solidaritat y els treballadors se restablan per la voluntat espontànea dels huelguistas.

A França, á penas s' han registrat colissions ab tot y precent la huelga un caràcter imponent pel número immens dels miners que la sostenen. Les autoritats treballan per arbitrar un medi de intel·ligència honrosa.

Als Estats Units es el mateix president de la Repùblica qui anuncia sos bons propòsits de procurar l' establecimiento de una ley de arbitratge qu' eviti en lo possible aquesta mena de conflictes.

Per tot arreu abont floreix la Repùblica ab las institucions tutelars, se paga tribut a la rahó y al bon conseil.

En altres llocs que tots coneixem, la rahó parla sempre per la boca del mauser, y no hi ha més consells que 'ls consells de guerra.

P. K.

UN PEGAT Á UN BANCH

ONTAN las cròniques, que devegadas també diuen mentidas, que un don Hugh del Bruch, senyor de Vallguatlla tenia un hereu de esperit aventurer, amich de bronquiñas, quixotesch y buscarahons.

Havia foradat alguna pell, pero havia rebut també no pocas dotzenes de bofetades.

Sense tenir en compte la noblesa de son casal y la blavor de la sanch de sus venas, un dia un pagès, cremat de lo que li malmetia las terras crusant a caball camp a través, li va pegar tal forta pallissa, que l' hereu de don Hugh va jeure cinch mesos, y

son pare va gastar tots sos cabals en metges y medicinas.

Quan tot just estava convalescent de sus ferides y quan encare no tenia el nov prou forsa pera aixecar una palla de terra, se li antoixà al benevit de son pare empenyar las pocas fincas qu' encare no tenia hipotecades y comprar pel seu primogènit una ferma armadura y armarlo de punta en blanc per si algun dia algú altre pagés volia clavarli una nova pallissa.

Y s' escaygué lo que tenia de succeir. Que l' armadura li venia gran, que sus débils forses no podian ab tan pesadas ferramentas y que a las primeras rabiolas que va tenir li van pendre casco, rodelles, peto, llansa, y fins las betas dels calsets, escalifant al darrere les galtas ab un parell de revessos.

Qu' es poch més o menys lo que 'ns passará als espanyols si, débils com estém de la darrera pallissa, ens empenyem per comprar una esquadra que 'ns faneran avans no l' hajin estrenada.

Si 'ns féssim forts avans; si reorganissessim de debò nostra viciada administració; si afermessim nostre crèdit y desenrotlessim nostra potent riquesa nacional; si fos una veritat nostra regeneració moral y material; si 'rs féssim forts, richs é intel·ligents, la esquadra vindrà per ella sola, sense necessitat de comissions, ponencias ni romanerias.

Pensarhi avuy que no tenim forses ni medis, es perdre el temps y els quartos.

JEPH DE JESPUZ

ixis com hi ha qui somia truitas, també hi ha qui somia barcos de guerra que després de tot no son més que truitas, ja que convertit en truitas acaben, ó sino aquí estan Cavite y Santiago de Cuba que no 'ns deixaran mentir.

La Junta qu' entén en las cosas de la marina volvia que 'ns gastes sim nada menos que 600 milions de pessetas pera la creació de una nova esquadra.

Massa diners per uns, y per uns uns tan especials que quan se n' ha de fer us sempre resultan covats.

***

Siscents milions de pessetas en juguines per entretenir dels marins! Ahont aniriam a parar!

Lo més bonich es qu' Espanya aqueixas pessetas no las te; pero no per això s' apuran els partidaris de gastarlas: Si no las te—diuen ells—que las enmatilevi.

Està be; pero gy qui pagará els interessos?

¡Qui ha de ser! Els contribuents, els que treballan, els que produheixen; els eterns burros de la càrrega. No hi vol dir res que ja no pugui ab la seva ànima: se 'ls dona una nova escorreguda y se 'ls fa treure hasta las ganyas. Ja hi estan acostumats.

***

Pero escoltin: en lloc d' exigilsh un sacrifici tan immens perque 'ls marinos puguin, fatxandear en temps de pau, a reservar de tenir un' hora amarga en temps de guerra (no seria mil vegadas millor invertir les 600 mil pessetas en el foment d' obres pú-

QUADROS AL FUM

L' OBRA D' EN FREDERICH GHEEL

III y últim

En un dels barris més característichs y populars va establirse en Gheel. Vivia ab els seus pares, que no hauria deixat per res del mon, en un pis bastant fosch d' una casa que tot just podia passar de sensilla qu' era.

El nostre metje, ben diferent de molts, fugia de tota ostentació sorollosa. La constància y l' gran coneixement de lo que feya eran los millors reclams.

Això es qu' obrant ab conciencia y coneixement feia bé la feina, y 'l seu camp eran totas aquellas barriadas grises, de cases fumadas, de gent optimista y desvaiguda. Aquest era 'l seu treball y no 'n volta d' altre.

Els més malalts... Per aquests havia de començar! Peis pobres en quins totas las calamitats s' arrapan. Pagnessin ó no, a tots els anava a veure ab la rialla gris als llabis, com un amich, may ab la pose del doctor.

La gent anava a casa seva com en professió. El nom d' en Gheel cada dia més conegut, era benehit per las quatre bandes de la ciutat y per fora d' ella.

Al cap de pochs anys el poble 's pot dir que 'l venia; els uns el tenian com a sant que feya miracles, y els altres, els més créudels, els que no eran fanàticsh, els obrers que coneixian las seves ideas salvadoras, l' escoltavan ab la boca oberta y se 'l miraven a manera de símbol, com un nou apóstol de la mateixa pasta del Christ, d' aquell redemptor dels pobres.

Així: el comprenian els sechs, els deshereuats; ments que 's tips, els faritzens, no 'l podian veure. Malparlavan d' ell com qui parla d' un criminal ni més ni menys; els uns, els metjes aristocràtichs, s' eren moltas vegadas, que l' enveja consumí tot y tenint cotxe, el posaven en ridícul y el que deya menys el tractava de bo' g ó d' iluminat. En quant a ciència tots estaven en que no hi entendia una papa. ¡A trenta anys acabar la carrera! Y els altres eran els banquers, els canonges, els hisendats, els fabriquants, els millonaris, tota la gent de ventre inflat y de carnassa roja, que g' bernava la ciutat desgovernant, trepijantla, patejant bárbara y de caradona sobre l' gran cup plé de rahime d' homes de macratis èndofensos. Aquesta gent li tenia el dit al ull, li següia 'ls passos. Vermells de rabia sentien a parlar dels seus escrits sabis y serens, y en lloc de

llegirlos pera buscar en ells la rahó ó l' erro, per coneixells y discutirlos, els condemnava y maledicían.

Pero era inútil. En Gheel tenia 'l tremp del cer y encare volta dur la cosa més lluny, y tant més lluny. Volia deixar rastre, gent que seguin la seva obra de redempció.

Vingué una vacant en la facultat de Medicina y 's presentà a fer oposicions, ardit, confiat en la seva forsa. No cal ni insinuar las oposicions que se li feran, com tampoc explicar com obtingué la victòria. ¡Pobre tribunal...

La guerra sorda que se li feya seguí ab més sorte que may. Mes ell no 'n feya cap cas, tenia massa feina. A cada nou insult més entusiasmé y més glòria, perque no tothom el comprenia malaient; al extranger, que 's fixan bon tres més qu' en aquesta terra en tot lo que val, el tenian com a verdadera eminència.

Moriren els seus pares y aquesta desgracia enveïlla considerablement a 'n Frederick, que per tot consol se llenys ab més esfors que may al estudi y a la propagació de las seves idees de salut social, de benestar entre 'ls homes.

Pero aquesta feina es bon xich ingrata. En Gheel continuament recullia decepcions darrera decepcions: els malalts curaven gràcies als seus cuidados, pero al cap de poch reincidien. Com que las causas no minaven may!

Li donava angúnia aquella munició de gent nafrada qu' omplia 'l seu despaix, l' escala y un bon tres d' acera del carrer; li feia pena, se 'n dolia tant, que devenegades en un moment de pessimisme haqueria volgut carregar ab tots els mals de l' humanaitat y estimbarse perque ella quedés neta.

Y era tant lo que 'l preocupava la salut humana, que casi arribava a l' obcecació. No 's cuidava d' ell, no menjava ni dormia, y ho donava tot, la feina, els ahorros y la salut. Res per ell, ell era l' idea que vibrava! Ves com d' als malalts que s' alimenten si no tenian pál Com dilshi que 'l convenia llochs més sanejats que 'l cau pestilent en que vivian y la cova de lladres abont traballavan, si no tenien dirers per anar en pisos més bons ni 'ls amos volgian construir millor las fàbricas. ¡Que 's morir! ¡A n' ells quel...

Com podia dilshi que no traballassin tant, qu' estessin més tranquil, si no podia ser

blicas: en camins y canals, y sobre tot en difundir la instrucció fins á lograr que tots els espanyols tinguessin coneixement y conciencia dels seus actes?

Aquesta serà la gran esquadra. Cert que no tindran barcos; pero mereixeríam el respecte de totes las nacions civilitzades.

En canvi, veystnos ignorants, atrassats y presumptuosos, no han de servir pera res els esforços que fem per evitar certas contingències desgraciades. Els barcos que arriben á construir acabarán de precipitar la nostra perdició.

Qui estimi á Espanya, li ha de dir: —No t' embarquis, noya, que naufragarás.

Segons diu un periòdic de Madrid hi ha dificultats per la creació del 19 terci de la guardia civil ab destí á Barcelona. Per l' escàs sou que perceben els individus de la Benemèrita, han sigut molt pochs els que s' han presentat voluntariament.

En vista de lo qual, en Moret ha resolt la dificultat augmentant ab un ral diari el sou dels civils, no sols de Barcelona, sino de tota Espanya.

En aquest punt els guardia-civils son més felisos que 'ls traballadors. O sino que probin aquests de declarar-se en vaga reclamant un ral de augment en el salari y 'ls el pagarán de plom y ab el mauser.

Els perdigots estan molt ufanosos de haver organitzat la Exposició de Art antic.

—Qué s' hi farà! Com no tenen res més de qué alabar-se, ab ben poca cosa s' acontentan.

En mitj del seu engrèb iminent ni tant sols van adonar-se de que l' altre dia va passar sense la més mínima discussió un pressupost provisional de prop de 12 milions de pessetas per lo que respecta al interior, y de prop de 9 milions per lo que atany al Ensanche.

Aquests 20 milions y pico de pessetas pressupostadas per tapar forats, son una gran Exposició molt més important que la del Parch. Una Exposició de malas arts antigües, perpetuadas pels regionalistes que tantas bocadas feyan de voler regenerar l' administració municipal de Barcelona.

Diumenge á la tarda va tenir efecte en el teatre Principal de Girona un gran meeting republicà. Milers de ciutadans hi assistiren, aplaudint ab entusiasme els discursos dels oradors, y en especial al nostre diputat Lerroux, qu' estigué colossal.

La seva eloquència dedicada al enaltiment de les idees modernes y de la patria produí un efecte avassallador.

Com un riu magestuós se 'n emportà avall, sense deixarne rastre, tota l' escreta y farda pestilent de las murmuracions y calumnias vomitadas pels regionalistes, que venhen en el denodat defensor de la causa del poble un dels seus adversaris més temibles.

Pero una sola manotada del inspirat tribuno basta per esmicolar á tota aqueixa caterva de putxentilis.

La societat coral Catalunya nova invita al poble barceloní á costear una corona que l' dia de difunts serà depositada sobre l' sepulcre del egregi poeta Mossén Cinto Verdaguer.

Units á tan lloable pensament, invitén als nos tres lectors á depositar els deu céntims (quota única de la suscripció) y á continuar la firma en els plechs de adhesions, á qual efecte poden passar á la administració de LA CAMPANA DE GRACIA, Rambia del mitj, 20, Llibreria Espanyola.

Escolti Sr. Manzano y del arcalde de Sant Boi qu' hem de fer?

Cert qu' era un P' que semblava que ningú podía desarrarrelo; pero 'ls tribunals l' han declarat processat, y ja està feta tota la feyna: un arcalde processat pert la vara.

¿Cóm s' explica que després de tants días transcorreguts, no s' haja cumplert encare la natural conseqüència del auto del jutje? Es que 'l cacich Ferrer y Vidal, te provi influència per desviar ó contenir l' acció de la justicia?

Que 'l marmesson del Sr. Gil posés las ferraduras á un difunt se' compren. Els morts no s' hi poden tornar. Pero que vosté, Sr. Manzano, qu' es tan viu se les deixés posar, fora una cosa inconcebible.

La Diputació provincial de Barcelona s' ha allanat bonament á contribuir ab 47 mil pessetas á la erecció del monument á D. Alfonso XII.

Per més que l' exigència de que les Diputacions provincials dediquin á tal objecte l' hu per cent de son pressupost, va partir del ministre de la Gobernació, els diputats provincials venien obligats á protestar, ja que no hi ha cap llew que autorisi á un ministre pera realizar una exacció tan caprichosa.

Per altres causes més útils als seus administrats necessitan les Diputacions provincials els recursos, arrancats penosament als pobles de las provincias.

Quan no hi ha entusiasme spontani per l' erecció de un monument, lo millor es deixar-se d' erigirlo. D' altra manera, y sobre tot apelant á las imposicions gubernativas, en lloc de un monument lo que s' erigeix es un padró d' escàndol y de ignominia.

TARRASSA, 8 de octubre

No sé si serà efecte de las últimas plujas que dos merlots que s' haurofan escapat de la gavia han vingut á raurà en la nostra ciutat, havent sigut en gran número 'ls miróns que per sentir un reflet dels seus, y sabent que 'ls encarregats de acullirlos eran els fabricants. Corrèt y Marçet (abdós cacichs y reaccionaris) acudiren al magatzém de la llana que 'ls tenen preparat al efecte. Quant mes valdrà que aquests dos industrials s' apunten de un sens ff de familiars abandonados á la mes espantosa miseria de resultas de la última huelga, algunas de las quals han tingut d' emigrar per no morir de fam. Així es com se practica la regeneració á Espanya: protegen al clericalisme y aniquilant als fills del treball!

LA VALL, 13 de octubre

IVaya un alet es el corp de aquest poble en materia de

La caricatura al extranger

LAS VÍCTIMAS DE LA BOLSA.—Una liquidació.

(De l' Assiette au beurre.)

quarts! Una pobra dona tingue la desgracia de perdre al seu marit y havent anat á la iglesia á fer alguna cerimònia religiosa en recor del difunt. l' aucelet negre li va fer dir que no tornés pas mes á la iglesia, puig si hi anava sense diners, li privarián l' entrada, y que si persistís en anarhi li faria posar en la cadira en que s' acostuma á seure aquell' cosa qu' espargeix tan bella aroma. Ara mateix demana diners á tothom ab l' excusa de comprar una imatge pera colocarla al altar major. Que no podrà posarhi per imatge á la seva majordoma ja que se l' ha triada tan jove y guapa? Vels'hi aquí un bon pensament que li permetria ficarse á la butxaca tots els quarts que arreplegués pera la compra.

SANT ANDREU DE PALOMAR, 10 de octubre

Ensofrí y socarrimat Director: Si volgues treure 'ls pedassets al sol de la gent de sotsana y publicar las injusticias que fan alguns burgesos tindrà d' escriure una correspondencia cada setmana puig aquesta gent dona motius suficients per ferho. Així no mes aprofito las notícies mes sustancials com la que ara vaig á comunicarli. L' assumpte es dels punxaguts.

Existeix en aquesta barriada un cau mítich conegut per el Convent de las monjas ricas, en el qual, com expresa el nom, s' hi tancan les seyyoritas ricas que no volen que son cos ó ànima, tingui de malmetres per un pecat qualsevol. Jo no sé si cap dia hi ha entrat algun demoniot en aquell sant lloc y las hi ha ensenyat un pecat especial ó es que menjan cosas alimentosas en extrem, lo cert es, que corre de boca en boca que una de las pupilas del citat convent arribà un dia que no pogué cordarla la cotilla tan bé com avants, puig els boixos no volian amollarla á las formes antigües de costum. Els que estan en el secret de la cosa fan corre que ha desaparecut la tal seyyora, els uns diuen á pendre las ayguas y altres segons els hi sembla á netejar el pecat. Jo profanant l' assumpte dich que si ha pecat ó té alguna malaltia ha estat un bolet de Deu. Deu es sobre tot, diuen els municipals.

Prou per avuy y... fins un altre.—S. T.

EL DIPUTAT CUNILL

LLA SER el qui va aturarme.

—Si vol alguna cosa per Madrid...

—¿Se 'n hi va?

—¡Naturalment!.. Las Corts estan

á punt d' obrirse...

Ja la vam tenir enfilada. —Aquest

butxara ha de saber molts coses...

Ell mateix se posa á tret... Femlo

cantar.

—¿Que l' ha cridat don Práxedes?

—No, pero ja 'ns ho té dit de cada vegada. «Tan

bon punt liegeixin que las Corts van á obrir las

portas, no esperin que 'ls avis: aquí desseguida,

que per aixó 'ls he fet diputats.»

—Ell els ha fet? ¿Y, donchs, els electors?

—Bé, aixó es una bromà, una exaggeració de 'n

Sagasta. ¡N' es molt d' exagerat!

—Ara com ara ja deu tenir fet el programa.

—¿Jo? No n' he fet may cap en ma vida.

—Allí menos qu' en lloch. ¿Qué s' pensa que 'l Congrés es una tertulia de per riure? Es el primer poder de la nació, el santuari de las lleys, el temple de l' opinió popular...

—¿Qué fá vosté quan es allí?

—Escolto, miro... y voto.

—¿No ha fet may cap discurs?

—Un dia anava á demanar la paraula; pero en aquell moment el president va aixecar la sessió, y vaig haver de deixarho corre.

—¿Quin criteri seg iexa al votar?

—El de don Práxedes.

—Vol dir que quan don Práxedes li mana que voti que si...

—Voto que sí.

—Y quan ell li indica que voti que no...

—Voto que no.

—Y en el cas qu' ell no li digui res, qué fá vosté llovaras?

—M' abstinch de votar.

—Pero y la seva conciencia, la seva opinió personal?

—La meva conciencia va d' acort ab la de 'n Sagasta, la meva opinió es la de 'n Sagasta, el meu nort es en Sagasta.—

Així es lo que ahir va dirme á la cantonada del carrer dels Ases, abont crech que té 'ls seny domicili el conegut diputat don Perfecte Cunill de Guix, representant á la Càmara popular del districte de... No recordo de quin districte.

FANTASTICH

LA NOVA ESQUADRA

Ah salau! Si 'l rumor públich, com jo espero, no va errat, tornarem á tenir esquadra á la major brevetat.

No una esquadra de sarsuela, bona sóls per dars hi tó qualsevol duch de Versqua; una esquadra de debò!

Está clà: ab lo que avuy dia mitj avergonyits guardém al Ferrol y á Cartagena veyam d'ont ens presentem?...

El Carlos V, el Cisneros,

el Pelayo, el Destructor...

¿Qu' es tot això per un poble que al escut hi té un lleó?

La inspirada Junta tècnica

ha dit lo que tots pensém:

necessitatem una esquadra, ivaya, la necessitatem!

¿Quartos? Ne tindrém de sobra.

Ja s' han dat las instruccions per emparaulá un empréstit de no sé quants cents milions.

¡Cents milions!... Ab aquest lastre

y la trassa que hi ha aquí, icaleulin, lectors críssims, si se 'n pot fer de camí!

La vritat es que 'l projecte

de la Junta es colossal.

—Ja que aném á fer la cosa, diu ella, femla com cal.—

Nada menos que s' intenta armá un feix d' embarcacions, que de segur no les tenen ni las més fortes nacions.

Vajin contant: vint cruceros,

quinze ó setze acorassats,

quaranta barcos menors,

nou torpederos blindats,

vuit goletes protegidas,

trenta sense protegí,

deu bergantins, cent llanxetas

y hasta crech que un submarat!...

Ab aquest hermos programma y portantho ab un xich d' art, trobata els quartos 'no 'ls sembla que aixó té de ser... la mar?

Desseguida, ni cal dirlo—nombrament de comissions, y juntas comprobadoras, y centres y interveccions.

Vosté jefe d' astillero, vosté jefe d' arsenal,

vosté d' inspectio á la Granya,

vosté intendent general:

aquest director mecànic,

aqueu altre al ministeri

á veure si tot va bé.

Y vingan càrrecs y càrrecs

en e's rams fixo y flotant,

y delegats pel darrera y del-gats pel devant.

Y vinga parlar de quillas,

cofas, planxes y timons;

y vinga fer grans pedidos

de fusta, ferro y rebloons...

!Tot perquè la nostra patria, recobrant nom y poder,

L' expedient dels Consums

pugui ocupá'l degut rang
en l'universal concert!

Endavant, y viva'l rumbo.
Que aixó 'ns costarà molt car?
Qué importa, si ha de servirnos
per fernes amos del mar!
Espanya podrà salvarse
no ab novas lleys, ni ab nous drets,
ni ab nous usos, ni ab nou régimen,
sinó ab barquets, molts barquets!...
Així sí; feta l'esquadra,
—el detall es important—
imolt cuidado a la persona
que 's tribi per comandant!
Res de tipos ambiciosos,
ni llops de m's sabelluts,
ni pretendents sense mérits,
ni joves desconeguts.
No, l'esquadra es l'esperansa
del valent poble espanyol,
y no es prudent que 's confshi
á un beneyt ó á un qualsevol.
Per mí, correspon manarla
á algú marinó aixíer
d'aquells que quatre anys enrera
van té un paper tan lluït.

C. GUMA

EL CRIM DE GELIDA

UN CAS DE MONOMANÍA RELIGIOSA

MARE de tres fills de pochs anys y separada del seu marit per conveni mítico, la Sra. D.a Manuela Sánchez Quílez, va retirarse al poble de Gelida, vivint en una luxosa torre de recreo, desd' el 23 de juny del corrent any. Era una senyora que havia figurat molt entre la bona societat de Barcelona, cultivant la música y l'equitació, y freqüentant els salons en els quals era ben rebuda per la seva educació, elegancia y posició desahogada.

Contrastava aquesta vida expansiva dels seus bons temps, ab el caràcter retret y esquerps de que dava probas; desde que s'decidió á viure retirada. No tenia relacions sino ab el rector de la parroquia, qu'era en tot y per tot el seu conceller espiritual; ni s'permestía altres esplays, si així poden nomencar-se, que 'ls exercicis de una devoció cada dia més exagerada. Havía agafat de plé á plé la xifadura mística. No pensava més que ab l'altra vida y encara pel costat tètrich, fixants més qu'en les venturades del paradís, en les penes eternas del infern y en la mala obra del diòmon que traballa sempre per perdre á les pobres animetas.

Si s'haguessin calculat les conseqüències horrendes de aquesta monomania, res més oportú que tancar á qui la patia en un manicomio. Ab aixó s'hauria evitat la consumació de uns espantós parricidis, la mort de un pobre nen perpetrada per la seva propia mare. ¡Ah, quina responsabilitat moral pels pastors d'ànimes qu'en lloch de desvaneixer certes preocupacions se complauhen encare fomentantlas!

***

La tarda del 29 de setembre la mare ab els seus tres fills Andreu, Basilio y Manuel aná a la rectoria, trobant al rector ocupat en ensenyantar á altres noys del poble un coro y un recitat per' una funció que preparava. En ella l'noy gran de la Sra. Sánchez havia de representar el paper de Angel de la Guardia. Son germanet Basilio engelossit digué ab tal motiu:

—Si l'Andreu fa d'àngel, jo faré de dimoni ¿veritat?

Aquesta sortida infantil irritá de tal manera á la seva mare, que atravesantlo ab la vista li digué:

—Tú també farás d'àngel; pero de àngel de carn. ¡Qui sab si ja llavor va crusarli l'pensament l'espantosa idea que pocas horas després realisava!

Els nens foren portats al llit, y ella ajenollada en un reclinatori que tenia en la cambra mateixa ahont aquells de m'fan, permanesqué resonant fins á las dotze. Després se dirigió al llit del nen Basilio, l'tragué de una revolada y comensá á pegarli bárbarament. Hi acudí la criada, y la mare deixá de pegar al nen mentre aquella permanesqué allí davant; per fi la criada s'retirà emportantse'n als dos germanets de la víctima. El sereno sentint crits truciá á la feixa preguntant si necessitaven alguna cosa, y li respondé que la mare que res li era menester.

Al quedar sola ab el seu fill, continuà apallissant-lo ab cega furia y acabá per asfixiarlo. A les quatre de la matinada el pobre nen era cadáver; y un quart després la parricida manava á la minyona que l'acompanyá a l'iglesia ahont volia confessar-se. No haventli sigut possible veure al rector á un' hora tan intempestiva, se'n torná á casa seva, y á dos quarts de sis, havent arat de nou á l'iglesia, s'ajonollá al confessionari haventli permanent la llarga estona. Entregada á un torbellí de maldat y fanatism, á casa seva s'posá á resar de nou, havent enviat després recado al metge demanantli qu'extengués certificat de la defunció, á ff de que 'l rector pogués procedir al enterru del albat. El metje y l'ensotanat tingueren, segons sembla una fort agraïrada, y per fi aquell se decidí á donar coneixement del fet á la justicia.

Quan las autoritats se dirigiren á la casa del crim trobaren á la parricida ajenollada, entre 'ls dos fillets supervivents, á cada un dels quals tenia agafats per la mà. No pot imaginarse una escena més conmovedora.

A las preguntes que se li dirigiren, contestá confessant el fat y afagint:—Deu m'ho ha manat! Hi ha que cumplir els seus designis. A casa tenia 'l dimoni y per voluntat suprema l'he matat. Aqui estich ab els àngels reuant com una bona cristiana ¿Qué més voleu de mí?

Al ser presa, tiagué un atach d'exasperació dihident que la justicia de Déu havia de cumplirse y qu'era precís fer desapareixer del mon als enemis de la religió. Ab el rector del poble que 's prestá á acompañarla, signé trasladada á la presó de Sant Felip de Llobregat. La seva rauxa demofaca arriba fins al punt de haver dit al rector que 'ls dimonis havien entrat á l'iglesia de Gelida, desde que 'l nou vicari va pendre possessió del càrrec,

Un alivi y una amenassa

—Vaya, ja pots estar contenta: t'hi tret un pes; pero cuidado á bellugarte, ó si no te'l torno á tirar á sobre.

aconsellantli que se'n anés del poble per estar en relació ab els esperits malignes.

***

Aquest cas horripilant dona una idea dels espanyots extremos á que pot condonar el fanatisme religiós, exacerbat per certes influencias clergials. No es el pitjor resultat el perdre la xaveta, com molts que no poden pahir la terrorífica perspectiva del càstic etern, van á poblar els manicomis, anticpantsé á ser benaventurats en vida: lo més deporable es que aquests dements agafantla per la tremenda, cometin ciims tant espantosos com el de aquesta alucinada que pren per diable á un fill que ha sortit de les seves propias entranyas, y no vacila en arrancarli la vida.

P. DEL O.

N López Domínguez ha tingut una gran idea: Diu que á nou regnat, correspon una nova orientació política. Y que per trassarla s'imposa la formació de un govern de altura, que hauria de constituirse com una espècie de *consell d'ayos* encarregats d'en senyar al rey les verdaderas pràctiques constitucionals.

***

Un concell d'ayos! Deliciós!

Ja me'ls figuro en el plé exercici de les seves funcions portant al rey á passejar, y á jugar á la Plaça Real.

Y naturalment que ab uns ministres aixíss sobreian las carteras; els bastaria que portessin devan tal blanch.

Entre companys de causa:

—Per fer la conjunció que s'está tramant, l'única cosa qu' exigirém serà qu'en Paràsio's tradu hei xi l'nom al català. Al Paradís hi entraré de gust; ara al Paràsio ni á tiros.

—¿Y l'Alba?

—Aquest com que té l'apel·lid bilingüe, no s'ha de cambiar res. Y un' alba sempre ve bé, sobre tot

pera dir missa, tenint tants capellans en las nostres filas.

¿Saben en Capriles? Vull dir aquell governador tan tremendo qu'en Moret va enviar á Valencia, ab l'encàrrec especial d'extirpar els sentiments republicans de aquella hermosa ciutat.

Já'n va fer d'esforsos y de barbaritats; ja va tirar de la corda; pero al últim se li ha trencat y ha caigut de cul.

E mateix Mo'et que allí va durlo, s'ha encarregat de treure'l, conveusat de que aquests tremendos que tot ho volen matar, no fan mes que comprometre al qui se'n fia.

***

L'última aventura de'n Capriles es molt xusca. Els seus agents tenian carta blanca per manejar el garrot, y días enrera van caure sobre uns individuos, figurantse qu'eran republicans, y van resultar ser militars d'aque la guarnició.

Naturalment, entre l'ram de guerra y l'ram de pau va haverhi ab aquest motiu no pochs disgustos, y l'resultat final ha sigut la cayguda de'n Capriles, el qual s'ha inhabilitat pera tornar á ser may mes governador de cap província espanyola.

El dia qu'Espanya s'anexioní Marruecos, podrán enviarlo á governar rifenyos. Lo qu'es aquí fet á tots.

Felicitem als republicans de Valencia per haver sapigut convertir á n'aqueixa gran montanya que semblava que tot ho havia de aixafar en un trist granet de sorra, á mercé del vent de l'adversitat.

El diputat per Sort, Sr. Riu, ha comprat el periódich *El Globo*, encarregantse ell mateix de dirigirlo.

El Sr. Riu, avuy monárquic, procedeix del camp republicà.

No li falta talent, ni ambició... y potser té mes ambició que talent.

Veurem si té mes fortuna que 'ls que fins ara s'han dedicat á la direcció de globos.

C. ónica divertida:

A Praga (Bohemia) han posat pres al director del Banc catòlic de Sant Wenzial, encusat d'estafadas per valor de mes de dos milions de francs. Y han anat á la presó á ferli companyia, 'l president del Consell de administració... que qu' diríen qu'era?

Diguin ab mí: —El bisbel —y haurém fet un bisbe.

—No es veritat que aquestas estafadas, tractantse

de un Banc catòlic, son exemplos capassos de convertir al heretje mes empedernit?

Perque sempre 'ls quedará una compensació á las víctimas dels místics mossegas: si, senyors: lo que no pugui recobrar en franks, els ho pagarán ab indulgencies.

Res mes cómodo que un *banch catòlich* per' esperarri sentats les delícias de l'eterna benaventurança.

***

Y ara, si son servits, acompañinme fins á Tours, ciutat francesa que conta ab un convent de monjas, dedicadas á recullir noyes orfanetas, baix el patrocini de la Mare de Déu de la Caritat.

La Caritat! Santa paraula, sobre tot tal com la practicavan las monjas del convent de Tours.

Allí las assillasses traballaven poch: no mes que de las 5 del matí á las 9 del vespre, ab una hora justa per dinar. Aixó sí, tenian una ventatja: la de que durant el trallab no las deixavan piular: res de dir ni una so'a paraula. Així no corrían perill d'engorgullar.

A la mes petita falta, ja se sabia, càstich á sobre. Y quins càstichs mes recreatius! Fels'hi fer cent creus ab la llengua sobre l'enrajolat de las comunas; felshí ficar el cap dintre de una gallada d'aygas fins a perdre la respiració; posalsí la camisa de forsa, per embrutals'hi la cara ab cara, y tot sovint una llarga tancada en un calabosso fosch, y de tant en tant cop d'estisoras al cap fins a deixarlas pelades com a quintos, venents'e la comunitats la cabellera.

Com se veu, verdaders mimos per recordar á las infelizes orfanetes que á falta de mare, tenen monjas que les estiman, fins al extrém de procurar enviarlas al cel lo mes aviat possible.

Per això sois, tenen rahó que 'ls surt fins per las batxucas, els que defensan la necessitat de las corporacions religiosas. Podrà 'l govern francès qu'es un heretje, condemnarlas á ser tiradas de cap á la necessària; pero no per això lograría evitar que des de allí se'n anessin al cel de una volada y sense rentar-se, escampant els perfums del espiritualisme mes refinat.

Una dita de'n Nocedal:

—«El ministro más simpático es el conde de Romanones que á lo menos dice donde va, sin las hipocrisias de otros.»

Es molt cobi: diu shont va; pero lo que mes deuen engrescar á n'en Nocedal, es que hi vaji sempre coixejant.

Llegeixo:

«En Jaén se ha celebrado un banquete en obsequio al ministro de Gracia y Justicia, Sr. Montilla.»

Vels'hi aquí un mort que s'asseu á taula.

Pero si bé's mira tota Espanya n'està plena de morts que se l'estant menjant de viu en viu.

Llegeixo:

«En Jaén se ha celebrado un banquete en obsequio al ministro de Gracia y Justicia, Sr. Montilla.»

—«El ministro más simpático es el conde de Romanones que á lo menos dice donde va, sin las hipocrisias de otros.»

Es molt cobi: diu shont va; pero lo que mes deuen engrescar á n'en Nocedal, es que hi vaji sempre coixejant.

Llegeixo:

«En Jaén se ha celebrado un banquete en obsequio al ministro de Gracia y Justicia, Sr. Montilla.»

—«El ministro más simpático es el conde de Romanones que á lo menos dice donde va, sin las hipocrisias de otros.»

Es molt cobi: diu shont va; pero lo que mes deuen engrescar á n'en Nocedal, es que hi vaji siempre coixejant.

Llegeixo:

«En Jaén se ha celebrado un banquete en obsequio al ministro de Gracia y Justicia, Sr. Montilla.»

—«El ministro más simpático es el conde de Romanones que á lo menos dice donde va, sin las hipocrisias de otros.»

Es molt cobi: diu shont va; pero lo que mes deuen engrescar á n'en Nocedal, es que hi vaji siempre coixejant.

Llegeixo:

«En Jaén se ha celebrado un banquete en obsequio al ministro de Gracia y Justicia, Sr. Montilla.»

—«El ministro más simpático es el conde de Romanones que á lo menos dice donde va, sin las hipocrisias de otros.»

Es molt cobi: diu shont va; pero lo que mes deuen engrescar á n'en Nocedal, es que hi vaji siempre coixejant.

Llegeixo:

«En Jaén se ha celebrado un banquete en obsequio al ministro de Gracia y Justicia, Sr. Montilla.»

—«El ministro más simpático es el conde de Romanones que á lo menos dice donde va, sin las hipocrisias de otros.»

Es molt cobi: diu shont va; pero lo que mes deuen engrescar á n'en Nocedal, es que hi vaji siempre coixejant.

Llegeixo:

«En Jaén se ha celebrado un banquete en obsequio al ministro de Gracia y Justicia, Sr. Montilla.»

—«El ministro más simpático es el conde de Romanones que á lo menos dice donde va, sin las hipocrisias de otros.»

Es molt cobi: diu shont va; pero lo que mes deuen engrescar á n'en Nocedal, es que hi vaji siempre coixejant.

Llegeixo:

«En Jaén se ha celebrado un banquete en obsequio al ministro de Gracia y Justicia, Sr. Montilla.»

—«El ministro más simpático es el conde de Romanones que á lo menos dice donde va, sin las hipocrisias de otros.»

Es molt cobi: diu shont va; pero lo que mes deuen engrescar á n